
ADVIES

Gewestelijk Innovatieplan 2021-2027

Aanvrager	Staatssecretaris Barbara Trachte
Aanvraag ontvangen op	5 mei 2021
Aanvraag behandeld door	Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit - Financiën
Advies uitgebracht door de Raad van Bestuur van	28 mei 2021
Advies bekrachtigd door de Plenaire zitting van	17 juni 2021

Vooraf

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest behoort tot de Europese leiders op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en innovatie (OOI). Om de acties rond deze polen op de voorgrond te plaatsen en te organiseren, is de vaststelling van een strategisch kader voor overheidssteun noodzakelijk gebleken en heeft dit tot de uitvoering van het Gewestelijk Innovatieplan (GIP) 2016-2020 geleid. Dit laatste liep af in december 2020 en sinds het voorjaar van 2020 wordt aan de ontwikkeling van een nieuw GIP gewerkt.

Het nieuwe Plan zal het referentiekader voor het beleid van het BHG op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en innovatie voor de periode van 2021 tot 2027 vormen. Dit tijdschema maakt het mogelijk om de looptijd van het Plan op de programmering van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) af te stemmen. De opstellingswerkzaamheden werden immers gelijklopend met de nieuwe operationele EFRO-programmering uitgevoerd en hebben het BHG ertoe gebracht om zijn « slimme specialisatiestrategie » in dit referentiekader vast te stellen.

Tot slot is de ontwikkeling van het GIP opgenomen in de Strategie Go4Brussels 2030 en vormt ze beleidswerf 1.3 (een onderzoeks- en innovatiebeleid op gang brengen dat bevorderlijk is voor de economische, sociale, solidaire en klimaattransitie).

Het GIP omvat 6 strategische innovatiedomeinen (SID's), waarvan er 5 thematisch en 1 transversaal zijn. Deze SID's werden vastgesteld door de maatschappelijke uitdagingen en de sterke punten van het Brusselse OOI-ecosysteem met elkaar te kruisen. Het transversale SID moet worden beschouwd als een sleutelfactor van dit GIP, dat cruciaal is voor de thematische SID's. Het wordt beschouwd als een transversale hefboom, een middel dat de thematische SID's kan ondersteunen :

- Geavanceerde digitale technologieën & diensten

De 5 thematische SID's zijn de volgende :

- Klimaat : klimaatrobuuste gebouwen & infrastructuur ;
- Optimaal gebruik van hulpbronnen ;
- Efficiënte en duurzame stadsstromen voor een inclusief beheer van de openbare ruimte ;
- Gepersonaliseerde en geïntegreerde gezondheid & zorg ;
- Sociale innovatie, publieke innovatie en sociale inclusie.

Voor de operationalisering ervan omvat het GIP een actieplan dat rond 4 bijkomende assen is gestructureerd :

- As 1 : Acties afgestemd op de zes SID's
- As 2 : Uitstraling en samenwerking buiten het BHG, op intergewestelijk, federaal, Europees en internationaal niveau
- As 3 : Transversale acties en methodologische principes die van toepassing zijn op de andere acties of hen aanvullen
- As 4 : Sensibilisering omtrent wetenschap en technologie als specifieke opdracht van Innoviris

Elke as plaatst de overheidsactoren op de voorgrond die bij elke actie prioritair betrokken zijn, alsmede de verbanden die met de andere gewestelijke plannen en strategische documenten zijn gelegd. Aangezien het OOI-ecosysteem voortdurend in ontwikkeling is, is het de bedoeling dat de lijst van actoren evolueert door voor elk thema de meest relevante actoren op te nemen.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Brupartners is verheugd dat er een referentiekader voor de ondersteuning van het beleid inzake onderzoek, ontwikkeling en innovatie tot stand werd gebracht. Hij staat positief tegenover het streven naar coherentie tussen het GIP en andere bestaande gewestelijke instrumenten, zoals de Strategie Go4Brussels 2030 en de andere gewestelijke Plannen, alsook tegenover de aandacht die aan de interacties tussen de verschillende acties van het Plan wordt besteed. Bovendien beschouwt **Brupartners** de keuze voor een tijdschema dat op de Europese timing is afgestemd als positief, zodat de belangrijke hefboomen die de EFRO-fondsen bieden ten volle kunnen worden benut.

Tevens wil **Brupartners** de nadruk leggen op de aanpak die erin bestond om strategische uitdagingen te definiëren die eigen zijn aan het Gewest, om zo de assen van het Actieplan te oriënteren om hierop in te spelen. In die zin is hij verheugd dat de definities van bepaalde strategische innovatiedomeinen bij de ecologische en sociale uitdagingen van Brussel lijken aan te sluiten. **Brupartners** vestigt de aandacht op het feit dat digitalisering, een transversale as op de verschillende domeinen, ecologische (energie- en grondstoffenverbruik) en sociale (digitale kloof, tewerkstelling en bescherming van de persoonlijke levenssfeer) aspecten bevat, die vóór de tenuitvoerlegging ervan bij elke besluitname moeten worden afgewogen.

Brupartners is zich ervan bewust dat het van belang is om Brussel in zijn omgeving te beschouwen en verheugt zich tevens over het belang dat in het Plan aan overleg en intra-Belgische samenwerking wordt gehecht, om zo de stad een grotere uitstraling te bezorgen. Deze acties zijn van essentieel belang om Brussel in staat te stellen de actoren aan te trekken die het mogelijk zullen maken om het OOI-ecosysteem voortdurend te voeden.

Brupartners merkt echter op dat het Gewest de ambitie heeft om Brussel nog meer uitstraling te bezorgen, door bijvoorbeeld te streven naar een aansluiting bij de netwerken van innoverende steden zoals het C40-netwerk of het netwerk van « intelligent cities » van de Europese Commissie.

Brupartners waardeert de plaats die de jaarlijkse evaluatie van het Plan via werkgroepen van de Strategie Go4Brussels 2030 verkrijgt. Hij wenst te wijzen op de centrale plaats die het overleg in dit kader moet innemen.

Brupartners vindt het positief dat het GIP rekening houdt met het genderspect, met name de ambitie om bepaalde groepen (vrouwen, personen met een migratie-achtergrond, kansarmen, enz.) aan te moedigen om te kiezen voor loopbanen en beroepen op het gebied van wetenschap, technologie, kunst en wiskunde.

Brupartners wil de nadruk leggen op het verband tussen innovatie en het creëren van tewerkstelling, in het bijzonder voor de Brusselaars die ver van de arbeidsmarkt af staan (laaggeschoolden, langdurig werklozen, personen met een handicap, geen erkenning van diploma's, ...). Dit is inderdaad ook één van de grote maatschappelijke uitdagingen van ons Gewest. Dit aspect zou sterker kunnen worden benadrukt in punt 3.1.3 « Beleid en strategieën op het vlak van economie en innovatie worden ten dienste gesteld van de sociale en ecologische transitie, met het oog op een duurzame, veerkrachtige en inclusieve economie », door hieraan toe te voegen « die banen creëert, in het bijzonder voor de Brusselaars die het verst van de arbeidsmarkt af staan ». Hetzelfde geldt voor Tabel 2 « Beleidsprioriteiten en -uitdagingen voor het BHG post-Covid-19 ». Het punt « sociale transitie » zou deze doelgroep moeten omvatten.

Het ontwerp van GIP 2021-2027 toont een evolutie in het OOI-beleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest door meer rekening te houden met ecologische, sociale en gezondheidsaspecten. In dit verband vraagt **Brupartners** om de toegang tot de projectaanvragen voor de social-profitondernemingen te versterken, via een analyse en aanpassing van de ordonnantie van 27 juli 2017. Deze integratie is een voorwaarde voor het welslagen en het effect van acties om de vastgestelde maatschappelijke uitdagingen aan te gaan.

Brupartners vraagt om alle budgettaire informatie te verduidelijken. Een uitsplitsing van de budgetten per as zou de partners in staat stellen om de doelstellingen van het Plan doelgerichter te maken.

2. Beschouwingen per as

2.1 As 1

Brupartners vraagt om de (private) sectorale partners die werkzaam zijn binnen de Strategische Innovatiedomeinen - zoals de recyclagesector voor het domein van de hulpbronnen, de sector van transport en logistiek voor het domein van de stadsstromen, enz. - bij de uitwerking van de acties van het Plan te betrekken.

2.2 As 3

Brupartners acht het noodzakelijk om de behoeften van de Brusselse KMO's te analyseren om punt 4.3.2 « Ontwikkeling van de programma's » te operationaliseren. Op die manier zou kunnen worden bepaald hoe het aanbod aan steun voor innovatoren kan worden verbeterd (4.3.2.1), in welke domeinen het aanbod van expertise in de Innovation Vouchers zou moeten worden uitgebreid (4.3.2.3), hoe de activiteiten die onderzoeksresultaten valoriseren beter kunnen worden ondersteund (4.3.2.4) of in welke richting het Brusselse innovatie-ecosysteem moet worden versterkt (4.3.2.6).

Volgens **Brupartners** is het ook van belang om de effectieve of budgettaire inspanningen niet alleen op de leidende actoren in hun domein, maar ook op alle andere actoren te richten. Aangezien aanpassingen aan nieuwe technologieën vaak zeer kostelijk zijn, kunnen de initiële investeringen een barrière vormen die, eenmaal overwonnen, een snelle groei (scale-up) van deze actoren mogelijk maakt.

2.3 As 4

Voor het punt 4.1.1 « Klimaat : klimaatrobuuste gebouwen & infrastructuur » wenst **Brupartners** dat er een link zou worden gelegd met het creëren van tewerkstelling voor de Brusselaars die ver van de arbeidsmarkt af staan en dat er zou met de ESMI en de representatieve federaties FeBISP, FeBIO en Tracé worden samengewerkt.

Voor het punt 4.1.5 « Sociale innovatie, publieke innovatie en sociale inclusie » vraagt **Brupartners** om de maatwerkbedrijven, de Brusselse adviesagentschappen FeBISP en Tracé en de Adviesraad voor Sociaal Ondernemerschap (ARSO) hierbij te betrekken.

Voor het punt 4.1.6 « Geavanceerde digitale technologieën en diensten » vestigt **Brupartners** de aandacht op het belang van steun voor de meest kwetsbaren om toegang te krijgen tot deze diensten.

Voor het punt 4.3.1 « Impact en Ethiek » vestigt **Brupartners** de aandacht op het belang om innovatie en transformatie van het bestaande op elkaar af te stemmen. Hij wenst dat de ARSO hierbij zou worden betrokken.

*
* *
*